

BULETIN

eugenic și biopolitic

Vol. II.

Martie 1928.

No. 3.

BCU Cluj Central Universității Cluj

*
5/1/5

- VAL. PUȘCARIU :**   **Selecția naturală.**
- DR. G. PEDA :**   **Câteva însemnări care privesc igiena, profilaxia și educația psihică individuală.**
- M. KERNBACH :**   **Alte aspecte ale eredității în criminalitate.**
- L. DANIELLO :**   **Combaterea bolilor sociale în mediul rural.**
- M. ZOLOG :**   **Câteva date asupra efectelor prohibiției în Statele Unite Americane.**
- VETURIA MANUIA :** **Femenismul și familia.**

CLUJ.

545

Selecția naturală.

Efectul selecției în natură. Substituția faunei.

Ideile care au condus pe Darwin la stabilirea selecției naturale, considerată de el drept cauză determinantă a variațiilor cât și teoria explicativă a evoluției și adaptației, bazată pe principiul luptei pentru existență au fost analizate în primele numere ale acestui buletin, când s'a făcut istoricul teoriilor evoluției.¹

Vom arăta acum, care e după Darwin și școala sa, partea de contribuție a selecției naturale la ameliorarea speciilor cât și la determinarea variațiilor individuale favorabile și eliminarea celor nefolositoare.

Lupta pentru existență intervine în natură ca o consecință inevitabilă a înmulțirii extraordinare către care tind ființele viețuitoare, foarte explicabil deci cum foarte mulți indivizi sunt distruși, fie din cauza relelor condiții de viață pe care le oferă mediul înconjurător, fie din cauza paraziților sau a speciilor dușmane și orice variațiune nefolositoare contribuie la suprimarea a celui ce o posedă.

Se știe că în natură există o eliminare constantă a speciilor datorită agenților cosmici, paraziților și animalelor carnivore, eliminare care e foarte accentuată mai ales în fazalarvară și de tinerete a animalelor (*Pictet* arată că 99.6% din Insecte sunt distruse chiar de la începutul vieții).

Felul cum sunt alcătuite faunele dovedește în deajuns că această eliminare datorită concurenței dintre specii e necesară pentru a se păstra un anumit echilibru între diferitele plante și animale, care trăiesc la suprafața pământului. Omul contribuie foarte adesea voluntar sau involuntar la modificarea acestui echilibru, uneori în dauna sa, fie prin distrugerea exagerată a unor animale, fie prin introducerea de animale noi, fie prin

¹ Vezi Nr. 3 și 4 din 1927 al Buletinul eugenic și biopolitic. (Teoriile Evoluției).

mărirea exagerată a suprafețelor cultivabile. Acțiunea să se resimte mai ales când ca are loc într'o arie restrânsă (insule).

Desvoltarea extraordinară în anumiți ani a unor specii sau distrugerea lor în alții se observă adesea în natură, factorii care influențează desvoltarea sau distrugerea fiind de natură foarte complexă.

S'a observat în adevăr în fiecare generație o eliminare a larvelor anormale sau a adulților infirmi, dar dacă această acțiune selectivă are un rol covârșitor în privința ouălor și larvelor animalelor nu tot astfel se întâmplă cu indivizii adulți, unde procesul de eliminare e mult mai redus și e foarte greu de precizat care e efectul selecțiunii asupra variațiilor continui.

Rezultatele obținute de *Bumpus*, care a examinat numeroase vrăbii ucise sau rănite de un uragan, comparându-le cu cele rămase în viață cât și de *Tower* asupra crisomelelor (*Lep-tinotarsa decemlineata*) înainte și după hibernație — care produce o mortalitate considerabilă — n'au fost de loc satisfăcătoare. Deosebirea dintre animalele care au fost ucise și cele rămase în viață e nulă, sau fără nici o însemnătate.

*Cuénot*² e de părere că trebuie părăsită complect ipoteza darwiniană cu privire la influența selecției naturale asupra micilor caractere somatice, această selecție având mai mult un rol conservator decât evolutiv pentru o specie adaptată făcând parte din o faună echilibrată. Cele mai multe șanse de a ajunge până la epoca reproducerei o au indivizii cei mai apropiați de mijlocia rasei, constatare care e în deplin acord cu uniformitatea speciilor sălbatice, în opoziție cu polimorfismul speciilor domestice, unde selecția naturală aproape nu există.

Când o populație omenească sau animală, e schimbată din mediul ei obișnuit, se observă de la început o mortalitate mare și o eliminare imediată a formelor cărora nu le convine condițiile noului mediu.

Așa de exemplu în țările reci unde temperatura scade sub -12° , crestele și bărbiile cocoșilor degeră și rasele rustice din astfel de țări (Olanda, Danemarca) nici n'au creste desvoltate.

Ceia ce joacă rol în persistența speciei nu e însă selecția naturală, ci un fenomen de natură intimă: puterea de auto-regulație a organismului, rezistând mediului numai acei indi-

² La Genèse des espèces animales p. 352.

vizi a cărora putere de auto-regulație se poate adapta acestui mediu.

„Și odată cu acest caracter sunt selectate în mod indirect toate caracterele corelative (talie, culoare, longevitate etc.), stabilindu-se un nou tip de rasă care se deosebește de vechea populație prin proprietățile sale intime și uneori și prin caractere morfologice vizibile“ (Cuénot).

Acestui proces îi e datorită formarea diferitelor rase sau subspecii geografice, cum e de exemplu șoarecele sălbatic din California (*Peromyscus maniculatus*) care are nenumărate forme localizate după ariile geografice, începând de la coasta mării și până la pustia din interiorul peninsulei.

După Sumner (1918) aceste caractere ar fi de natură germinală, persistând la toate animalele atât timp cât ele sunt ținute în alte condițiuni decât ale ariei geografice băștinase.

Și astfel se înțelege cum într'o zonă încă nepopulată, selecția generală are influență asupra emigranților dintr'o regiune învecinată.

Cât privește acțiunea selecției naturale asupra ușoarelor variațiuni individuale ale noilor forme ea e la fel cu cea a crescătorilor care au ameliorat diferitele rase domestice: cai de curse, găinile ouătoare etc. (selecția artificială).

Intre exemplele cele mai caracteristice de selecție naturală darwiniștii și neo-darwiniștii citează în afară de cazul controversat al girafei, al cărei gât lung are după ei o dublă explicație (conservarea indivizilor cei mai înalți în perioadele de secetă când hrana nu se găsește decât în vârful palmierilor înalți și dezvoltarea taliei pentru ca aceste animale să se poată mai bine apăra împotriva carnasierelor văzându-le de la distanță), pe acel al pielitei care unește degetele la păsările aquatice, pielite care s'ar fi dezvoltat prin selecția păsărilor cu variațiile cele mai accentuate în această direcție, întocmai ca și palmura câinilor întrebuințați la vânatul de foci în Anglia, datorit selecțiunii câinilor care puteau să înainteze mai mult în apă pentru a căuta vânatul rănit.³

*

Natural acest fel de a privi selecția, întrebuințat de partizanii extremi ai teoriei selecțiunii (Wallace și neo-darwi-

³ Cuénot. L'Adaptation pag. 81.

nieni) duce la interpretarea greșită că toate caracterele specifice sunt utile, introducându-se din nou în locul concepției causale, vechea concepție finalistă.

Căci utilitatea unor caractere nu poate fi mărginită numai la anumite grade ale dezvoltării animalului, fiind dovedit că aceste caractere nu pot da loc selecției decât când au ajuns la deplină dezvoltare sau în orice caz au atins un anumit grad. În afară de aceasta există numeroase cazuri când selecția acționează absolut la întâmplare, fără a face distincții de aptitudini în lupta pentru viață. ⁴

*

Naturaliștii au observat în numeroase cazuri înlocuirea unei forme specifice prin o mutație de origine recentă. E ceea ce se numește o *substituție*. Așa sunt mutațiile care sau observat la pasărea *Carpodacus frontalis* din Statele Unite, unde într'un timp relativ scurt de 40—60 ani, varietatea galben portocalie a înlocuit în unele regiuni pe cea roșie. Șoarecii (*Mus musculus*, *Mus rattus* și *Mus norvegicus*) sunt cunoscuți în stare sălbatică sub două forme, una de o singură culoare cenușie, cenușia brună sau neagră, alta de două colori, cu spatele cenușiu și pânțele alb, fără a se putea ști care din aceste două forme reprezintă forma ancestrală. Același lucru cu hârciogul (*Cricetus frumentarius*) sau cu renul obișnuit care a dat naștere la o mutație albă, foarte frecventă în anumite regiuni (insulele Kolgujew) renii albi fiind considerați de localnici ca mai viguroși decât ceilalți.

Explicația acestor substituții e găsită de darwiniști în faptul că mutantul e mai viguros, mai bine adaptat la anumite medii, ceea ce-l face să fie favorizat de selecție, fapt care a fost exprimat de *Delboeuf* (1877) în felul următor: „Din moment ce o cauză constantă determină variația unui tip, oricât de redusă ar fi acțiunea determinantă, variațiile sfârșesc prin a înlocui în cele din urmă tipul.“

Val. Pușcariu.

---

⁴ Vezi Nrul 5 din 1927 al Buletinul eugenic și biopolitic (Critica selecției naturale pag. 129—130.

Câteva însemnări care privesc igiena, profilaxia și educația psihică individuală.

Cu privire la evidențierea energiilor din diferitele etape ale copilului, la care educația psihică poate interveni, *Claparède* distinge mai întâiu: Un stadiu de achiziție, subdivizat în mai multe perioade din care: una a afinităților perceptive (din primul an); alta a afinităților pentru cuvinte și mișcare (în anul 2-lea și 3-lea); alta cu interese de ordin mai general, când copilul pune întrebări pentru fiecare fapt sau fenomen (între 3—7 an); în sfârșit perioada cu inclinațiuni sau tendințe mai obiective și mai speciale (între 7 și 12 ani).

Un al II stadiu ar cuprinde: organizarea ființei copilului. Și acest stadiu se subdivide în perioade, din care: una sentimentală, etică și socială (între 12—14 ani) și o alta cu afinități sexuale, sau cu interese specializate (între 12—18 ani).

Al III și cel din urmă stadiu, ar fi acel al producțiunii proprii intelectuale. La perioadele din acest stadiu, se distinge treptat faptul cum alături de muncă intervine și voința de a subordona tendințele, unui interes mai superior, adică unui ideal.

Chiar afinitățile sau tendințele pentru joc, se dezvoltă — după *Claparède* — în diferite etape. Ele s-ar succeda de altfel conform legii biogenetice a umanității, începând dela atracțiunile pentru vânătoare, captură, războiu etc. și trecând prin toate celelalte perioade ca accia: pastorală (jocul cu animale), agricolă (copilul se ocupă cu lucrul în pământ), comercială etc.

Când este vorba de educație psihică sau de vre-o instrucțiune necesară, trebuie să ne gândim totdeauna și la mijloacele prin care educatul capătă o cât mai bună adaptație la diversele situații din viață.

Tot cea ce-i vom spune, ca și tot ceia ce-l vom învăța, nu au valoare cât timp cele zise, nu vor intra în circuitul dinamic al energiilor, care unește acțiunea, la satisfacerea unei necesități.

Acest fapt ne conduce la studiul diferitelor sisteme de educație și instrucțiune.

Timpul și spațiul nu-mi permite a discuta valoarea fiecărui din ele (propușe de altfel de diferiți și distinși medici, psihologi, pedagogi, filosofi etc.).

Dar, fie că vom întrebuința sistemul culturii formale (gimnastica desinteresată a spiritului), fie acel al activității practice (utilitarismul); fie în sfârșit acel al școlii integrale active (ca să numesc numai pe cele mai importante); pentru călăuzirea și evidențierea de timpuriu a instinctelor sau inclinațiilor bune, ca și pentru modificarea, transformarea, sau derivarea celor rele, este nevoie de exerciții repetate, de creerea obișnuinței sau de trecerea actelor bune în automatism.

Negreșit că numai un cunoscător al biologiei și psihologiei, un higienist psihic, va putea aplica aceasta educație psihică ținând compt de individ, de sex, rasă, mediu etc. Numai un astfel de cunoscător va putea ști care sunt exercițiile cele mai apropiate, care pot pune în joc și desvolta diferitele funcțiuni mintale și psihice. Numai el va cunoaște care este vrâsta când cutare sau cutare exercițiu învățat, poate da valoarea sa maximă ca agent de dezvoltare. Numai el va putea vedea întrucât atenția, memoria, judecata, imaginația etc. se dezvoltă prin acest exercițiu. Numai el va fi acela ce va putea observa unde exercițiul trebuie aplicat individual (educația individuală) și unde colectiv, precum și care este rolul imitațiunii, persuasiunii, sugestiunii etc.

Psihologia modernă stabilind influența reciprocă între diversele categorii de fenomene sufletești, arată că tot învățământul este educativ, de oarece el cuprinde în sfera sa, toate funcțiunile psihice, adică: idei, sentimente și voință. Intreaga problemă ar consta deci, în a cunoaște și examina numai mecanismele mintale, pe care se așează în mod normal cutare sau cutare cunoștință și exercițiu.

Orice program de studiu, orice orariu, orice metodologic etc. nu poate avea la bază de cât studiul biologiei și a psihologiei. Și mijlocul educativ întrebuințat nu este de cât un mijloc igienic și preventiv pentru ca școala să formeze bune caractere și pentru ca copiii să fie preparați cu adevărat pentru viața reală. Astăzi nu se mai întreabă nimene cât știe pe de rost cineva, dar ce poate acel cineva. Astăzi nu se mai face știință pentru știință, dar știință în vederca personalității.

Și fiind că este vorba de transformarea individualității în personalitate, tot higienistului, profilacticului sau educătorului, i-i revine sarcina de a cunoaște timpul când se poate desvolta la individ acea disciplină internă, acea concentrare de energii

lăuntrice și de voință, care supune instinctele ca și energiile din afară, realizării unui ideal intrat în etica conștiinței sale.

Higiiena și profilaxia psihică, este însă necesară nu numai acelor care se ocupă cu educația singuraticului individ sau în colectivitate, dar și acelor autoeducători, adică pentru acei ce se observă și se studiază singur în înțelesul de a coordona, cât mai multe procese psihice, pentru ajungerea unui scop. Aceasta educație psihică folosește deci și acelui ce face un exercițiu de observări continue, căutând să câștige mijlocul cel mai bun de ajustare a coordonațiilor săi mintali, atunci când este vorba de realizarea unui ideal, în împrejurări cunoscute sau venite prin surprindere.

Dacă cunoașterea de sine însuși poate aduce cunoașterea defectelor și cu ea ocazia de a le înlătura, autodidacticismul bun, poate introduce în spirit idei puternice, susceptibile să se traducă prin acțiuni identice, adevărate idei forțe, care aplicate prin ajutorul voinței, măresc personalitatea individului respectiv.

Dacă este vorba de temperamentul și stările bolnăvicioase care pot folosi de pe urma igienei, profilaxiei sau mai bine zis educației psihice dată de timpuriu, trebuie să menționez stările astenice, hysterice, mitomaniace și perverse, apoi temperamentele: ciclotimice, paranoiace, scizoide etc.

După cum vom vedea din ultimul capitol al lucrării, societatea noastră este plină de indivizi cu temperamentele de mai sus, printre care se amestecă uneori acei: cu sistemul bolnăvicios dus la paroxism (vanitate, orgoliu etc.) acei cu tulburări cenestezice (nevropatie psihosplanhnică etc.), precum și acei la care personalitatea morală le este atinsă în un grad mai înaintat și care nu pot fi nici bine observați, nici izolați, din cauza să caută reversul medaliei, cei mai mulți observatori privind nu numai facultățile intelectuale meritorii care acopere una din fețele acelei medalii.

Este oare nevoie să mai insist asupra desmoșteniților soartei, asupra acelor cu defecte în organele simțurilor (orbi, surdo-muți etc.) și pe care educația prin simțurile suplinoare, ar putea să-i aducă la perfecțiunea la care a ajuns insuficienta senzorială americană Elena Keller? Cât nu ar putea folosi igiena psihică arieraților, imbecililor și chiar idioților de prin institute și azile pe care lipsa educației din trecut, ia adus unde se găesc, iar lipsa celei viitoare îi duce aproape sigur spre demență?

Dar această chestiune, ca și multe altele antrenându-mă în un domeniu cu totul vast și special, mi le propun să le detailez cu altă ocazie.

Dr. G. Preda

Vicepreședintele al „Astrei”

Alte aspecte ale eredității în criminalitate.

Ocupându-ne de ereditatea criminalilor, am exemplificat moștenirea predispozițiilor sufletești prin două cazuri (vezi *Buletinul No. 6/927*). Pentru a încheia este necesar să ne ocupăm și de ceilalți factori ereditari criminogeni.

Delicventul, în urma recentelor statistici și a datelor noi culese de antropologia criminală, arată în structura sa, importanța tuturor factorilor criminogeni și cu deosebire a factorului moștenit.

Profesorul *Krassnuschkin* dela Moscova, ne dă rezultatele cercetărilor sale făcute pe 2601 de delicvenți. Ereditatea a fost studiată pe delicvenții primari și pe cei recidiviști. Iată rezultatele :

Stări ereditare :

	Ereditate bolnăvicioasă in general		Ereditate în linie directă			
	Primari	Recidiviști	Primari	Recidiviști	Pr.	Rec.
Escroci . . .	64.7%	80.3%	48.9%	64.6%	26.9%	60.7%
Hoți . . .	65.1	76.8	47.7	62.3	33.1	51.3
Bandiți . . .	60.1	84.5	51.3	69.9	36.4	54.1
Omucigași	71.6	87.5	55.4	75.0	—	54.6
Antisociali	—	80.7	—	65.3	—	—
Media . . .	66.9	81.9	50.8	67.4	33.2	55.2

Aceste cifre sunt foarte demonstrative. Afară de delicvenții cu stări bolnăvicioase, care dau procentul cel mai mare și care trec între iresponsabili, rămân încă o mare parte care se găsesc la limita între normal și anormal și care recidivează adesea în actele lor infamante (55.2%).

În ceea ce privește frecvența prezenței factorilor moșteniți, același autor ne dă următoarea tabelă :

Frecvența stărilor paterne

	Primari	Recidivisti
Escroci . . .	62.6%	66.6%
Hoți . . .	69.3	64.6
Bandiți . . .	62.8	66.7
Omucigași . .	58.5	70.5
Antisociali	—	66.5
Media . . .	63.3%	67.5%

Sunt desigur fapte care subliniază în deajuns rolul eredității în criminalitatea din Rusia. *Diem* și *Köller*, în Germania au obținut alte cifre în ereditatea bolilor mintale:

	Diem	Köller
Ereditatea bolnăvicioasă în general . .	77%	77%
„ directă	57.3	50.6
Alcoolism	15.—	13.2

Date statistice și în alte țări, arată că ereditatea criminelor are un caracter specific: predominanța influenței paterne și în special al alcoolismului. Aceasta se traduce printr'o intoxicație a celulelor germinale care aduce după sine o stare mai mult sau mai puțin pronunțată de deficit mintal la copiii beutorilor.

Aceasta pledează de la sine că în lupta contra criminalității trebuie să se asocieze și o intensă propagandă anti-alcoolică.

Un alt aspect al intervenției eredității bolnăvicioase la delicvenți, este dat prin frecvența stărilor care se manifestă în cursul copilăriei lor; între acestea, somnambulismul, anomaliile de caracter, indisciplinarea, dificultățile de a instrui și a educa, au fost găsite de profesorul rus, astfel:

Copilărie bolnăvicioasă

	Primari	Recidiviști
Escroci . . .	27%	29.1%
Hoți . . .	21.	42.3
Bandiți . . .	25.3	39.
Omucigași . .	34.4	46.4
Antisociali	—	44.1
Total	26.9	40.1

Aceste rezultate arată importanța studiilor criminologice și dau indicațiuni asupra posibilității de prevenire a delicvenților, recrutați din așa zișii copii anormali.

Un bun mediu social și familial, evitarea alcoolismului, vor fi remediile ce vor învinge factorul ereditar și care vor

putea reda util societății, pe un individ destinat prin moștenire a fi un delicvent al ordinii sociale.

Cercetătorii în domeniul antropologiei criminale au subliniat de nenumărate ori, începând cu *Lombroso*, numeroasele anomalii ce se găsesc asupra delicvenților, fie ele organice asupra capului, corpului sau creierului. Anomaliile fiziologice și psihice sunt și mai numeroase, 30% din delicvenți prezintă un număr extraordinar de mare de anomalii, 50–60% prezintă foarte puține și o zecime nu prezintă de loc. Rolul eredității în transmisiunea anomaliilor în general este cunoscut și a fost subliniat adesea în paginile acestui Buletin.

Variațiunea și cantitatea anomaliilor a creat o clasificare naturală a criminalilor. Criminologul italian, *Enrico Ferri*, bazându-se pe datele științei a schițat 5 categorii: criminalul-născut, criminalul-nebun, criminalul de ocazie, criminalul prin pasiune și criminalul prin obișnuință câștigată. Acest autor de o mare reputație a uzat de datele antropologice și le-a introdus în proiectul noului cod penal italian. Ar fi de dorit acelaș progres și în noua noastră legislație penală. | University Library Cluj

Dar afară de aceasta, se impune și la noi un tratament antropologic al delicvenților, iar grija de a-i readapta social să cadă în mâinile oamenilor competenți. Profilaxia criminală, represiunea delictelor comise de anormali și bolnavi, eliminarea socială prelungită sau definitivă a recidiviștilor inveterați și periculoși, vor fi mijloacele care să permită a realiza regenerarea morală a delicvenților.

Regimul închisorilor și întreaga problemă penitenciară reclamă, la noi în țară, profunde și radicale modificări.

M. Kernbach.

Combaterea bolilor sociale în mediu rural.

II. Asanarea culturală și social-economică a satului.

În capitoul precedent ne-am năzuit să arătăm, că în patologia socială a populației dela țară trebuie să distingem doi factori teleologici deopotrivă de însemnați, pe de-o parte germele infecțios răspândit din abundență și în toate varietățile sale (tuberculoză, sifilis, gonoree, malarie etc.) în colectivitățile rurale, pe de altă parte noțiunea mediului rural viciat sub toate raporturile sale (igienic, intelectual-cultural, economic) și deci extrem de favorabil dăinuirii și propagării contagiunilor.

Din această constatare se desprinde direct un principiu fundamental pe care socotim că trebuie edificată întreagă opera de profilaxie și pe care îl formulăm după cum urmează:

Acțiunea de combatere întreprinsă în vederea exterminării singuraticelor boli sociale trebuie înglobată într'un plan general de asanare a mediului rural. Serviciile speciale încadrate într'ansul vor trebui să funcționeze simultan și coordonat, urmărind atingerea aceluiași obiectiv final: prosperitatea biologică a națiunii. Măsurile izolate, luate din caz în caz de autoritățile sau societatea sesizată de epidemii sau alte evenimente ce prin vehemența cu care se manifestă captivează pe un moment atențiunea generală, pentruca să fie grabnic scoase din centrul interesului public de un oareșcare fapt divers ce-a izbutit să se'nconjoare la rândul de efemera gloriolă a actualității, sunt sortite dela început să rămână inoperente sau în orice caz prea puțin efective și nu fac decât să sporească numărul acelor legi-expediente, cu cari se cârpește fațada asistenței noastre sociale or de câteori începe lumea se'ntrevadă că în dosul ei nu se ascunde aproape nimic.

Imbrățișând acțiunea mediului rural în toată complexitatea sa, organizațiunea de asanare va trebui să aibă:

a) o latură intelectual-culturală, care să tindă a introduce, printr'o educație sistematizată, în conștiința populației, noțiunile elementare ale biopoliticei, respectul față de marile legi ale naturii, aprecierea justă a valorii biologice a capitalului uman ca expresiune a valorii națiunii, în consecință îngrijirea („cultura“) rațională a individului și a colectivității, îndeosebi a familiei, dragostea față de patrimoniul moștenit dela străbuni și transformarea lui într'un suport a demnității naționale, tre-

zirea și stimularea spiritului de jertfă pentru apărarea întregității noastre fizice și morale.

Este evident, că o asemenea operă de refacere a mentalității unei întregi clase sociale (am putea scrie tot atât de bine a unei societăți întregi, căci și clasei noastre intelectuale ideologia biopolitică îi este aproape tot atât de străină ca țărănimii) nu se poate face prin câteva conferințe ținute la întâmplare în adunări ocazionale, ea trebuie întreprinsă pe o scară generală și începută acolo unde se cristalizează personalitatea fiecărui individ din nebuloasa subconștientului — în școală. *Introducerea în învățământ, printr'o reformă școlară chibzuită și la curent cu concepțiile vremii a noțiunilor de mai sus ni-se pare o necesitate de primul ordin.*

Pentru ca să poată avea vre'o înrăurire asupra viitoarelor generații de țărani, această reformă va trebui să se estindă și asupra învățământului primar, căci foarte puțini dintre rurali frecventează în afară de el vre'o altă școală.

Fără să intrăm în detaliile acestei probleme, asupra căreia vom avea ocazie să revenim, dăm aici indicațiunile generale ale unui program de învățământ biologic în clasele primare. Se vor preda:

În legătură cu noțiunea creierii omului, tratată în primele ore de religie, elemente de anatomie și fiziologie umană resumate la cunoașterea singuraticelor sisteme de organe și a funcțiunilor lor. Tot în legătură cu exemplul biblic a creierii lumii se va insista asupra analogiei morfologice dintre om și restul regnului animal, arătându-se că originea comună aduce cu sine ca toate viețuitoarele să fie supuse acelorași legi naturale.

Se va ilustra cu exemple din viața de toate zilele legea cauzalității.

Evoluția ciclică a vieții, naștere, ascensiune, declin, moarte exemplificate cu evenimente din viața practică.

Durata normală a vieții omenești și rostul ei biologic. Perpetuarea rasei și a caracterelor moștenite.

În legătură cu această chestiune ni-se pare că s'ar putea opera în modul cel mai convenabil și puțin șocant clarificarea copiilor de țăran asupra celor legate de viața sexuală: căsătorie, concepțiune, naștere, credințe deșarte privitor la ele, aberațiuni fiziologice. Această problemă a educației sexuale a sulevat, dupăcum este îndeajuns de cunoscut cele mai pasionate discuții printre pedagogi și igienisti. Dacă necesitatea unei

clarificări este azi îndocoște recunoscută, părerile diferă însă în ce privește modul cum și vârsta când să se facă. Desbătându-se această importantă problemă educativă s'a avut aproape exclusiv în vedere copilul citadin, născut din părinți intelectuali sau muncitori. Noi credem, că în mediul rural și ea apare într'o altă lumină. Experiența zilnică cât și observația pedagogilor dovedesc că, copii de țăran sunt instruiți aproape întotdeauna din cea mai fragedă vârstă în ce privește evenimentele vieții sexuale. Intimitatea cohabitațiunii lor cu părinții le dă prilejul unei precoce clarificări intuitive. Istoria naivă cu cocostărcul nu prinde la copiii țărănilor, căci cei mai mulți au avut prilejul să asiste la venirea pe lume a fraților lor. În consecință acei faimos complex sexual ce ține sub dependența sa, adeseori nefastă, psihicul copilului nervos al citadinului și-a pierdut aproape complect pentru odraslele țărănești aureola mistică și cu ea efectul nociv. Nu vedem deci nici un motiv serios care să ne împiedece de a proceda la o clarificare sistematică a problemei în clasele superioare ale cursului primar cu atât mai mult că ea n'ar constitui decât o rectificare utilă a concepțiilor pe cari copiii le posedă deja și cari cu toată abundența exemplificației zilnic întâlnită pot fi greșite. Vârsta celei de-a doua copilării ni se pare un moment oportun pentru această delicată operație educativă și prin faptul, că la această epocă instinctele sexuale încă nu sunt trezite, copiii pot deci trata subiectul cu mai mult calm și răceală de cât în vârsta puberă. Destăinuirile făcute de educator în această privință într'un limbaj lipsit de echivoc, încadrate în planul general de învățământ și adaptate mentalității vârstei nu pot avea nimic jenant necum obscen, mai ales că mitul biblic furnizează din belșug prilej de-a aborda subiectul și a-i scoate în evidență însemnătatea morală.

Rostul biologic al vieții lămurit, se va putea trece la raportul dintre om și mediu și la influința atât de decisivă a acestui din urmă asupra individului. Prin aceasta se deschide capitolul luptei pentru existență și se trece la cunoașterea dușmanilor omului, insistându-se îndeosebi asupra bolilor fizice și morale.

Urmează noțiunile igienei elementare, mijloacele prin cari se poată realiza o apărare față de boli (în aceasta privință exemplele ce pot fi aduse se oferă în cantități inepuizabile) interesul și datorია pe care o are omul să se apare pentru

a-și asigura maximul de fericire în viață, și integritatea descendenței.

Invățământul igienei în școlile primare trebuie să aibă — și are în țările înaintate în cultură — și o parte aplicată. Se practică sistematic curățenia corporală prin spălarea zilnică a mâinilor, dinților, prin băi-dușuri săptămânale. Se controlează curățenia îmbrăcăminteii, se combate scuipatul pe jos și alte obiceiuri condamnabile. Fetițelor li-se face un curs elementare de alimentație rațională și se învață a găti, insistându-se indeosebi asupra alimentației infantile.

Cine vrea să nege enorma valoare educativă a acestor practici și influința lor hotărâtoare asupra mentalității viitorului adult astfel crescut? Privită din această perspectivă, transformarea mediului rural astăzi viciat, nu mai pare de loc utopică ci foarte realizabilă, de altfel exemplele streinătății sunt aici pentru ca să ne documenteze.

Am căutat să stabilim o legătură între învățământul rural și cel biologic dat fiind că ele sunt de fapt de aproape înrudite, respectarea legilor naturii fiind cel dintâi postulat a or cărei morale. Biopolitica merită deci să fie venerată în aceeași măsură cu religia căci și una și alta constituie părți din același ideal superior al omenirii.

Transformarea mentalității generațiilor astăzi adulte, crescute în condițiuni cât se poate de defectuoase atât din cauza efectului demoralizant al războiului cât și a condițiilor social-economice extrem de dificile și a opresiunii culturale exercitate sistematic de foștii noștri stăpâni, este desigur o problemă mult mai grea, deși nu imposibilă, căci țărănul român este inteligent și dacă-i câștiga încrederea devine docil. Față de importanța covârșitoare a educației școlare cea a adultului cade totuși pe planul al doilea. Asta nu înseamnă că ea poate fi neglijată. Mijloacele de cari se poate uza pentru a o realiza sunt multiple.

În primul rând trebuie să se exploateze repercusiunea inevitabilă pe care educația copiilor o are asupra părinților. Examine școlare publice, cursuri serale pentru adolescenți și adulți, conferințe, șezători, publicații populare și alte mijloace similare pot difunda ideile sănătoase în popor.

A doua latură ce trebuie să o cuprindă planul general de transformare a mediului rural este cea economică și social-economică. În scurta caracterizare încercată în capitolul prece-

dent am arătat, că în urma reformei agrare situația materială a țăranilor — cel puțin în anumite regiuni — a fost simțitor ameliorată. Această ameliorare se manifestă însă aproape exclusiv numai printr'o sporire a proprietății, fără ca ea să fie acompaniată în aceleași timp de o mărire a randamentului, de-o perfecționare a procedeeleor de gospodărie. Din lipsă de cunoștințe suficiente, țăranul împroprietarit își muncește ogorul cu aceleași mijloace primitive și roada pe care o culege este tot atât de mediocră ca-și mai înainte. Valoarea produselor solului fiind depreciată, câștigul săteanului nu este în raport cu munca ce-o depune nici cu prețul articolelor industriali pe cari este nevoit să și-i procure. În consecință el nu dispune de capitalul necesar investițiunilor ce le-ar recere o gospodărie rațională, abia poate face față nevoilor zilnice și nu-i rămâne nimic de jertfit pentru îmbunătățirea situației igienice a casei sale. O asemenea întrebuintare a banului i-s'ar părea de altcum cu totul nefolositoare atâta vreme cât n'a fost convins printr'o educație prealabilă despre însemnătatea igienei în viața omului.

Cea dintâi măsură ce socotim c'ar trebui înfăptuită pe terenul vieții economice a satelor ar fi deci *procurarea creditelor ieftine necesare unei raționale exploatări a micii proprietăți agricole*. Concomitent cu aceasta se impune o revalorificare a produselor solului printr'o politică economică sănătoasă.

O situație materială echilibrată ni-se pare o condițiune esențială pentru a reuși în tentativa de transformare a vieții mizere dela sate. Nu credem însă că prin simpla acordare de sprijin pecuniar, se poate remedia totul și imediat. Pentru ca banul dat să fructifice, el va trebui utilizat în mod rațional. Cu mentalitatea de astăzi a țăranului nu se poate însă presupune că el va ști să scoată din creditul ce i-se oferă maximul de folos. Pentru ca să poată face aceasta el are neapărată nevoie de-un sfetnic desinteresat care să-i deschida orizonturi mai largi de marginea satului său natal, să-i arate posibilitățile de realizare și progresul înfăptuit în alte părți între împrejurări identice. *Țăranul are deci lipsă de o asistență economică permanentă* care să-l îndrume în acțiunile sale și să-l împiedice de-a comite greșeli prea grosolane în stare să-i cauzeze ruina materială. Banul dat fără a fi acompaniat de asistență economică nu-i decât o risipă condamabilă.

Un capitol aparte în chestiunea creditelor rurale îl constituie, prin însemnătatea deosebită ce-o posedă din punct de

vedere a sănătății publice, *creditul acordat pentru construcții de locuințe*. Am arătat deja situația cât se poate de desperată și înapoiată ce domnește la țară în aceasta privință, indicând în același timp rolul nefast pe care locuința neigienică îl joacă în răspândirea tuturor bolilor. Pe de alte parte ținem să amintim aici rezultatele admirabile obținute în Anglia și America în combaterea plăgilor sociale prin subvenționarea construcțiilor de locuințe ieltine și igienice (*settlement house*). Acordarea acestui credit poate fi socotită ca o complectare absolut necesară a reformei agrare, de altfel momentul de față este cât se poate de potrivit pentru începerea unei campanii edilitare în acest sens, căci țaranul, în viața căruia împroprietărirea a însemnat o schimbare hotărâtoare, este oarecum mai accesibil ideii să-și dărâme umilul bordei și să-și clădească — cu ajutorul dat de Stat — o casă demnă de noua sa situație de proprietar independent.

Acordarea unui larg sprijin economic țăranimii ce se zbate în mizerie, desigur că este o operă ce nu poate fi întreprinsă decât de Stat, căci mijloacele particulare dela noi sunt absolut insuficiente pentru așa ceva. Există însă o altă problemă economică-socială de mare însemnătate unde inițiativa particulară are un vast teren de activitate: *problema cooperatistă*. În privința ei posedăm deja o oareșcare experiență proprie, căci cooperațiile la noi au trecut de primele lor începuturi, n'avem deci decât să continuăm mai departe pe această cale. Dar mișcarea cooperatistă nu trebuie numai amplificată în ce privește numărul organizațiilor de acest soi ci însăși sfera de activitate a cooperației trebuie și poate fi considerabil lărgită. În afară de preocupările de ordin pur comercial, *cooperativa trebuie să-și elaboreze un program social și să devină astfel dintr'un organism pur economic, un factor de-o însemnătate generală pentru toate laturile vieții dela țară, adevărat nucleu a vieții sociale*. Am văzut, că ajutorul mutual în formele sale organizate este aproape necunoscut la sate, că nu există asociații de ajutor reciproc. Toate aceste instituțiuni vor putea fi mult mai ușor înființate în jurul unei cooperative economice în prealabil existente sau în același timp cu ea. Cunoscând deja avantajii materiale pe cari cooperativa i le-ar putea aduce, țăranul va putea fi convins, fără prea multe dificultăți să-și dea concursul la înființarea unei asemenea asociațiuni, pe câtă vreme dacă i-ai solicita același concurs pentru creiarea directă a unei asociații

de ajutorare a tuberculoşilor bunăoară, el l'ar refuza net nepricepându-i rosturile şi neînţelegându-i însemnătatea. În schimb oamenii frunţaşi aflători la conducerea cooperativei vor isbuti fără prea mare greutate să-şi înduplece tovarăşii, după ce-i vor fi asigurat de prosperarea economică a întreprinderii, la un mic sacrificiu pentru binele public. O parte a venitului net va putea fi utilizată pentru *creierea unui fond social menit ameliorării situaţiei igienice a satului*. Tot din membrii cooperativei, împrietenţi prin ea cu noţiunea colaborării şi a ajutorului mutual se vor recruta fondatorii diferitelor societăţi de profilaxie şi binefacere. Amintim aici: diferitele societăţi de ajutorare a bolnavilor indeosebi a tuberculoşilor şi familiilor lor, lehzurilor, infirmilor, bătrânilor, de educaţie fizică, sportive, culturale de tot felul. Resursele acestor societăţi vor fi sporite prin înscrierea de membri noi, prin donaţii, dar îndeosebi printr'o subvenţie anuală dela Stat, care are datoria să încurajeze înfiinţarea lor. Mai târziu, dupăce o asemenea asociaţie va fi funcţionat un timp oareşcare, când sătenii vor fi priceput că ea funcţionează pentru binele lor, se va putea vota pentru amplificarea ei un impozit comunal de câţiva Lei pe cap de locuitor, creindu-se astfel un fel de sistem de asigurare socială comunală în caz de boală, aşa cum există ele în alte ţări (Ortskrankenkasse în Germania). Aceste instituţii ar putea să participe în mod activ la combaterea diferitelor boli cu caracter social, înainte de toate ele ar avea însă nepreţuit de valoroasa menire se trezească interesul populaţiei pentru problemele asanării igienice a mediului rural, să cointerezeze ţărănimea la realizarea acestei asanări şi astfel să promoveze închiegarea socială a satelor. În afară de avantajile materiale pe cari le-ar putea realiza cooperativele social-economice ar avea deci un rol educativ de înaltă însemnătate.

Se pune întrebarea, cine va fi, sau cine va putea fi iniţiatorul creierii unor atari cooperative social-economice? Statul nu le are prevăzute în programul său legislativ, ele de altcum nici n'ar avea rost ca instituţiuni create forţat, valoarea lor residă tot mai în împrejurarea, că fiind creaţiuni spontane tradează un progres social în sânul colectivităţii ce le-a creat. Stimularea înfiinţării lor cade deci în sarcina iniţiativei particulare. Nu înţelegem prin aceasta că trebuieşte aşteptat până când se vor găsi în fiecare sat oameni cari să ajungă dela sine la această convingere, credem mai degrabă că ideea trebuieşte difundată şi reali-

zarea ei stimulată. Și nimeni n'ar putea să facă acest lucru cu mai multe șanse de reușită, cel puțin aici în Ardeal, decât Astra. Ea are pe deoparte paternitatea ideii, realizarea acesteia face parte organică din programul ei de activitate biopolitică și ea ar poseda, grație ramificațiunilor întinse ce le are la sate toate posibilitățile de realizare.

Cum ar trebui să procedeze Astra în acest scop? O singură cale ne pare a duce la rezultat; asanarea satelor va putea fi obținute numai *aplicând colectivităților rurale principiile științifice ale asistenței sociale*, izvorite din necesitățile vieții locale, determinate la rândul lor de mediul extern, de tradiție și structura sufletească a populației și de posibilitățile de realizare date.

Se va opera deci cu satul cum operează asistența socială cu cealaltă unitate socială, familia. La nevoie în interiorul comunei se va face chiar asistența tipică familiară, ca prin intermediarul ei să se ajungă la coeziunea dintre singuraticele familii și apoi dintre toate familiile satului spre a cărui omogenizare socială se îndreaptă eforturile finale.

În situația de astăzi zguduit de atâtea schimbări produse în urma războiului, de agitațiunile unei politici interne vijelioase și de repercusiunea prefacerilor economice prin cari trece țara, satul românesc este un desorientat, un organism sfâșiat de fel de fel de curente și interese, ce nu este în stare să facă față tuturor atacurilor ce se îndreptează împotriva lui și nu este capabil să-și dea singur o conduită unitară și conștientă. Fără exagerare se poate zice, că *satul românesc de astăzi este din punct de vedere social un dependent*. În trecut a fost dependentul dominațiunii streine, azi când ar putea fi liber e robul minorității lui sociale. El va trebui deci tratat în consecință, adică asistat.

Opera menită să cristalizeze personalitatea socială a satului românesc va trebui să aibă și ea, ca și asistența individuală, două părți:

Una comprehensivă pregătitoare și a doua, activă transformătoare. Cea dintâi va căuta să adune toată documentația necesară cunoașterii precise a situației actuale dintr'un sat dat, și va izbuti să facă aceasta printr'o anchetă socială generală. În cursul căreia se vor stabili și studia toate posibilitățile de realizare și în urma căreia se va elabora un plan general de asanare.

Acest plan fixat, se va proceda la recrutarea selectivă a

colaboratorilor. În alegerea acestora se va ține seama nu de intervenții și considerente nepotiste ci numai de valoarea socială a lor dovedită cu teste psihologice. Este imposibil de închipuit că ar exista vreun sat în care să nu poți găsi câteva zeci de oameni cinști, de bună credință și cu un simț social bine dezvoltat.

Printr'o propagandă educativă persistentă acești oameni vor fi convinși despre necesitatea refacerii lor și-a mediului în care trăesc. Odată convinși, ei însăși vor lua inițiativa campaniei de asanare, nu va trebui decât să li-se deschidă orizonturi și să li-se indice direcții.

Rămâne să vedem prin ce mijloace ar putea realiza Astra medicală, sau or ce altă organizație ar intenționa să o facă, această operă? Evident că ea nu va putea fi făcută prin mijloacele obicinuite de propagandă, ori cât de ingenioase ar fi ele. Pentru a izbuti este nevoie de apostoli cari să se dedice numai ei, să trăiască în permanență în satul său satele ce și le-au ales cerc de activitate și să desfășoare o muncă sistematică și continuă. Se va răspunde poate că la noi nu se găsesc oameni dispuși la atari sacrificii. Adevărat. Dar ci pot fi relativ ușor creați. Apostolul modern, se chiamă *asistenta socială*. El există în țările civilizate, patria lui este America și roadele muncii sale sunt minunate.

Pentru asanarea mediului moral trebuiesc create asistente sociale polivalente (surori de ocrotire) cu educațiune superioară, capabile să înțeleagă problema în toată complexitatea ei și să întreprindă cu succes această operă de prefacere a ruralilor și a mediului în care trăesc. Secția feminină a Astei va putea colabora desigur la furnizarea de atari elemente valoroase. Ele vor trebui supuse unei educațiuni speciale, trimise pentru un timp în America, cheltuelile împreunate cu aceste călătorii de studii desigur că nu vor rămâne zădarnice.

Intrate în funcțiune ele vor fi salariate — Statul ar avea datoria să le acorde buget — și vor constitui agenții permanenți de legătură între țaran și restul societății, îndrumătorii înțelepți și desinteresați, adevărați trimiși ai providenței, cărora țaranul orcât ar fi de refractar nu le va putea rezista, căci nimeni nu resistă unui efort întreprins cu perseverență și blândetă de o femeia insuflețită de nobila cauză căreia se dedică.

L. Daniello.

Câteva date asupra efectelor prohibiției în Statele Unite Americane.

Nu cred să existe problemă mai mult discutată în Statele Unite Americane, care să fi preocupat mai mult întreaga populație, indiferent de etate, sex, stare socială, culturală etc., care să fi ridicat atâtea controverse și să-și fi găsit atâtea apărători și dușmani, ca și cum este prohibiția băuturilor alcoolice, instituită prin faimosul XVIII. amendament și cunoscută ca „*Volstead act*” după numele deputatului Volstead.

Pe chestia aceasta populația Americii s'a împărțit în 2 tabere, cari stau dușmănos față în față și a căror luptă se repercutează în întreaga politică internă a țării și care probabil va avea urmări și mai profunde. Aceste 2 tabere sunt prohibiționiștii și antiprohibiționiștii, fiecare tabără având partizani în parte din convingere, în parte din interes. Problema prohibiției se discută din partea ambelor tabere prin cuvântul celor mai de seamă oameni ai Americii. Și-au spus cuvântul în chestia prohibiției capii nenumăraților culte și secte religioase, medici, igienişti, economişti și financiar, oameni de știință, litere, arte și filozofie. Fiecare a încercat să clarifice problema din punctul lui de vedere, atacând ori apărând prohibiția după convingerea și uneori după interesele lui.

Ceace însă nu trebuie neglijat este faptul că în discuția aceasta iau parte foarte activă și femeile americane. Antiprohibiționiștii acuză tabera adversară că deja la votarea amendamentului s'au lăsat convinși sau poate intimidăți de femei. Spre lauda femeilor americane, apărătorii cei mai ireductibili a prohibiției, de fapt femeile sunt. Spun că spre lauda lor, fiindcă scopul ce vor să-l ajungă este sănătos și nobil.

Prohibiționiștii consideră toate fenomenele prosperității economice a Americii ca fiind datorite exclusiv prohibiției. Ei cred că prosperitatea economică, urmată de un uimitor progres în civilizație, tehnică, probleme sanitare, etc. progrese rapide, neobicinuite nici chiar în America, sunt roadele prohibiției. De altă parte antiprohibiționiștii pun în sarcina prohibiției toate relele de cari suferă țara, dintre cari unele probabil sunt rezultatele prohibiției dar altele au o origine cu mult mai profundă. Ei cred că din cauza prohibiției America a devenit o țară de corupți și corupători, o țară de mincinoși și contravenienți. Susțin că beneficiile economice rezultate din prohibiție nu întrec suma spesată pentru traducerea în realitate a prohibiției, pentru salarizarea unei întregi armate de polițiști și funcționari, chemați să oprească contrabanda de alcool, care se face pe toate căile posibile. Se susține că în ciuda prohibiției se consumă tot atâtea alcool ca și mai înainte, ba poate și mai mult și de calitate inferioară și în modul acesta se subminează sănătatea

și morala generațiilor tinere. Fiecare tabără, bazată pe datele și argumentele furnizate de ea, cere menținerea ori abolirea prohibiției.

Ne voind a lua parte la discuțiile pro și contra prohibiției, în cele ce urmează vom trece în revistă numai unele date pe cari se bazează prohibiționiștii și antiprohibiționiștii, expunând chestiunea din ambele puncte de vedere.

Înainte de a da însă datele statistice trebuie să facem un scurt istoric al prohibiției și a luptei pentru combaterea alcoolismului în Statele Unite Americane.

Idea prohibiției este foarte veche în America. Statul Maine a decretat prohibiția băuturilor alcoolice deja în anul 1851, Statele Rhode Island și Vermont în 1852, Michigan în 1853, New-Hampshire și Delaware în 1855. În toate aceste state, afară de Maine, prohibiția după ce s'a practicat un timp mai îndelungat sau mai scurt a fost abrogată. A fost reluată chestiunea în 1874 de „*Women's christian temperance union*” prezidată de Miss Frances Willard, dând un nou impuls luptei contra alcoolismului și pentru prohibiția totală. Între timp s'au constituit mai multe societăți, în bună parte feminine și religioase, având ca scop lupta pentru prohibiția totală ori parțială. Un pas înainte înseamnă constituirea „*Anti-saloon League*” în 1893 sub prezența preotului Dr. Howard Russel. La începutul secolului XX lupta pentru prohibiție este în plin progres. Prohibiția este decretată deja în Statele Maine, Kansas, North Dakota. În 1907 se legiferează în Georgia, în 1908 în Mississipi și North Carolina, în 1909 în Tennessee. Este interesant că Statele din sudul Americii a legiferat prohibiția exclusiv din motive economice, îndreptată mai mult contra muncitorilor negrii, între cari alcoolismul băntuia foarte mult. Din acest motiv marii proprietari aveau de suferit considerabile pierderi economice, populația acestor state fiind constituită într'un procent foarte mare de negrii, cari în mare majoritate erau muncitori agricoli. În West Virginia se decretează prohibiția în 1912, în Arizona în 1914 și în același an în Colorado și Oregon. În 1915 în Idaho, Iowa și Washington, în 1916 în Michigan, Montana, Nebraska, South Dakota, în 1917 în Indiana, New-Hampshire, New-Mexico și Utah.

În 26 state deci din 48 a existat deja o prohibiție legiferată în 1917, când s'a pus la vot „*prohibiția constituțională*” sau „*națională*” cum o numesc americanii, care s'a votat la senat, cu 65 contra 29 voturi și în camera deputaților cu 282 față de 128 voturi. Obținând $\frac{2}{3}$ legea a fost considerată ca votată, dar conform constituției Statelor Unite Americane nu a putut fi aplicată până când nu s'a ratificat de $\frac{3}{4}$ a Statelor, adică de 36 din 48, ceea ce s'a petrecut numai în 1919 și așa „*prohibiția națională constituțională*” a intrat în vigoare la 16 Ianuarie 1920. Pe tot timpul acesta însă s'a impus o prohibiție motivată de războiu.

Vedem deci ce pregătit a fost terenul pentru prohibiție

pânăcând s'a ajuns la instituirea ei pe cale constituțională. Ea a fost precedată de o luptă sistematică și inverșunată, de peste 75 ani, dusă de diferite societăți bine organizate, pe toate căile posibile și susținută mai cu seamă și cu cea mai mare îndărjire de lumea feminină. Cu toate aceste când ajungem să facem bilanțul prohibiției, lucrul nu e așa de simplu precum se crede și mai cu seamă pe cum se așteaptă. Imediat după ce prohibiția s'a instituit a început reacțiunea. Aceasta reacțiune o putem clasifica în 3 categorii:

I. Reacțiunea oamenilor pătimași ai alcoolului cari nu s'au putut împăca cu ideea prohibiției.

II. Reacțiunea oamenilor atinși din punct de vedere economic în urma interzicerii fabricării și vânzării beuturilor alcoolice.

III. Și în fine reacțiunea oamenilor suferind de mania „*libertății personale*“ pe cari acum îi tentează alcoolul numai pentrucă este prohibit. Se pare poate ridicol, dar categoria acestor oameni este foarte mare.

La toate aceste categorii trebuie se adăugăm pleiada interminabilă a oamenilor de afaceri, cari vor se exploateze fără scrupule situația creată și slăbăciunea oamenilor, acei „*corupți și corupători*“ de cari se plâng antiprohibiționiștii, și cari au numai un singur scop: îmbogățirea cât mai rapidă.

Și s'a început lupta contra prohibiției. Sursa cea mai importantă a alcoolului ilegal sunt *destilerile clandestine*, cari se găsesc aproape în fiecare casă, *prepararea clandestină a vinului și a berei* și punerea lor în comerț prin cele mai diferite moduri, cari numai se pot imagina. A două sursă a alcoolului ilegal este *contrabanda*. Contrabandiștii (bootlegger) organizați tot așa de bine ca și poliția chemată se aperia legca, au făcut averi faimoase în câțiva ani. Se face contrabandă pe uscat, pe la frontiera Canadiană și Mexicană. Există o contrabandă tot așa de activă ca pe uscat și pe mare și prin aer. Despre intensitatea contrabandei ne putem face o imagine luând în considerare că anual mor câteva sute de polițiști în luptele date cu contrabandiștii.

Dând o schiță generală a istoricului prohibiției, în cele ce urmează vom încerca să arătăm rezultatele prohibiției, să expunem părerea ambelor tabere și să analizăm situația din mai multe puncte de vedere și anume: economice, sanitare și morale.

O imagine asupra alcoolului consumat ne putem face după numărul arestărilor făcute pentru ebrietate. După datele adunate de *Wheeler* dela „*Anti-Saloon League*“ în 6 ani de prohibiție s'au arestat cu 500,000 mai puține persoane, pentru beție, ca în 6 ani de licență. În 100 orașe americane în termen mediu s'au arestat în 1923, câte 9 persoane la 1000 de locuitori pentru beție, iar înaintea prohibiției în termen mediu câte 17 persoane la 1000 de locuitori. Tabloul de mai jos ne arată numărul arestărilor în orașul Boston pe anii 1912—1922:

Anii	Numărul arestațiilor pt. beție
1912	49,846
1913	54,951
1914	59,159
1915	57,811
1916	65,051
1917	73,393
1918	54,948
1919	35,540
1920	21,800
1921	30,987
1922	37,643

Media pe 7 ani „umezi”, 1912—1918, este 59,308; pe cei 3 ani „seci” 30,143, deci o reducere de 49%.

În statul Massachusetts pe anul 1924 au fost cu 43,579 mai puține arestări ca în 1917. În orașul St. Louis au fost 4598 arestări în 1917 și numai 2,551 în 1924, în Detroit 18,102 arestări în 1917 și numai 12,647 în 1924.

Weeler susține că în urma prohibiției a scăzut criminalitatea și numărul delicvenților minori.

Frate al alcoolismului este pauperismul. Diferite societăți de caritate spseau peste 100,000.000 dolari anual pentru a îngriji victimele alcoolului. În urma prohibiției numărul cazurilor de pauperism alcoolic a scăzut cu 74%. Accidentele industriale au scăzut cu 250.000 cazuri pe an. În epoca umedă se spsea anual 45—60 dolari pe cap, pentru alcool, aproximativ 2.000.000.000 dolari anual. În epoca de prohibiție nu se mai poate calcula suma spesată pentru alcool, dar în schimb se știe că numărul depozitarilor de bani a crescut cu 400%, dela 10,000.000 depositari în 1918 la 40,000.000 în 1925. Suma depusată a crescut dela 11,589.373.000 dolari în 1918 la 25,000.000.000 dolari în 1925.

O ameliorare a situației ne arată și asigurările pe viață. Suma lunară a asigurărilor noi în 1917 a fost de 213,193.000 dolari, iar în 1924 peste 1,000.000.000 dolari.

Suma medie lunară spesată pentru construcții de case noi a fost în 1918 de 25,000.000 dolari, iar 1924 de 153,000.000 dolari. În favorul prohibiției se pun acele 22.000.000 automobile de cari azi realmente suferă Statele Unite Americane. Aceste automobile în mare parte au fost cumpărate pe banii economisiți în urma prohibiției. Taxele pe automobile și accesorii aduc mai mult venit statului ca taxele pe alcool.

La Universitatea Illinois numărul studenților proveniți din familiile muncitorilor calificați a crescut din 1913 până la 1923 cu 247%, cât timp numărul total al studenților a crescut numai cu 141%. Biserica a câștigat în 1924 aproape 700.000 membrii noi. Candidații antiprohibiționiști au căzut aproape pretutindeni la alegerile noi.

Evident prohibiția a cerut și jertfe. Până în 1925 peste 50,000 persoane au fost condamnate la închisoare pentru viola-

rea amendamentului XVIII, iar condamnările în bani se ridică peste 25,000.000 dolari.

Aceste sunt argumentele prohibiționiștilor. Să le vedem acum pe cele ale antiprohibiționiștilor.

W. C. Bruce, Senatorul Statului Maryland pentru congres, susține că se consumă tot atâta alcool ca și mai înainte, fiecare casă s'a transformat în distilerie clandestină, fiecare om în contravenient, corupt ori corupător.

Fortărea prohibiției înghite anual peste 10,000.000 dolari ca spese pentru menținerea serviciului de control și câte 10—12,000.000 dolari pentru apărarea granițelor față de contra-bandști. Aceste sunt sumele spesate de Guvernul Federal din Washington, la care trebuie să mai adăugăm sumele spesate de fiecare stat în parte. Total prohibiția costă anual peste 60,000.000 dolari.

Arestările pentru beție poate că în unele locuri au scăzut dar numai trecător, dar în schimb în altele au crescut Creșterea e mai cu seamă pronunțată în Statele sudice și dela graniță.

Numărul persoanelor arestate pentru beție în anii :

Numele orașelor:	1920	1921	1922	1923	1924
Baltimore	1,785	3,258	4,955	5,235	6,029
Washington	5,415	6,375	8,368	8,128	10,354
Atlanta	4,199	4,491	6,555	7,003	7,793
New Orleans	2,329	7,079	12,511	10,173	12,783
Boston	21,800	39,987	37,643	38,988	39,536
New-York	5,936	6,237	8,578	10,643	13,930
Philadelphia	14,312	21,850	36,299	45,226	55,766
Pittsburgh	9,577	10,321	16,554	24,652	25,468
Cleveland	2,991	5,156	16,817	18,814	19,271
Cincinnati	395	603	712	1,118	1,895
Chicago	32,352	49,762	64,854	78,800	86,072
Detroit	6,599	7,220	10,098	11,947	13,711
Los Angeles	3,357	6,559	9,910	12,819	10,660
S. Francisco	1,814	3,847	7,261	7,738	7,958

Imediat după instituirea prohibiției vedem o scădere considerabilă a arestărilor pentru beție, dar apoi numărul lor crește din an în an, ajunge și chiar întrece cifrele din epoca „umedă“.

Pierderile economice ale statului în urma prohibiției sunt enorme. Înainte de prohibiție se percepeau aproape 500,000.000 dolari anual taxe pe alcool, azi această sumă intră în buzunarul străinilor cari furnizează prin contrabandă alcool și în buzunarul contra-bandștilor cari îl desfac în țară.

Pierderile morale sunt și mai mari. Numărul corupților și corupătorilor crește pe zi ce merge. Alcoolul de contrabandă e sursa cea mai eficientă de a trăi bine și de a te îmbogăți repede. Aceste posibilități tentează multă lume. Din toată prohibiția câștigă numai contra-bandștii.

Tot contra prohibiției scrie și F. Franklin, profesor de matematici la Universitatea „Johns Hopkins“ din Baltimore.

El susține că argumentele economice date de Wheeler nu sunt reale. Drept că pentru construcții noi de case s'a spesat

mai mult în 1924 ca în 1918, dar trebuie luat în considerare că anul 1918 a fost an de războiu când s'a construit puțin și valoarea dolarului a scăzut mult din 1918 până la 1925. Investițiile în construcții sunt numai în aparență mai mari, dar nu și în realitate.

Franklin susține că tot cu această rezervă trebuie primite și celelalte argumente economice ale prohibiționiștilor, cari se referă la prosperitatea materială a Americii. Originea acestei prosperități nu trebuie căutată în prohibiție ci în condițiunile economice și industriale extrem de favorabile create Americii în timpul și după războiul mondial

Dr. L. I. Dublin în „*American Journal of Public Health*” din Ianuarie 1928, discută problema prohibiției din punct de vedere igienic, considerând ca index al sănătății publice mortalitatea. Pentru acest scop compară mortalitatea pe perioada 1900—1901 și 1921—1926, eliminând anii 1918—19—1920, ca ani de trecere și pe motivul că mortalitatea pe acești ani este foarte mult influențată de epidemia de gripă de pe atunci.

Pe perioada 1900—1917 mortalitatea generală în America a fost în continuă scădere, media fiind 15.15 la 1000, scăderea anuală fiind 0.10 la 1000 de locuitori. Mortalitatea medie pe perioada de prohibiție, 1922—1926, a fost 12.58 la 1000, adică mai mică ca pe perioada de preprohibiție. În schimb însă are o tendință de creștere și anume cu 0.09 la 1000 locuitori pe an.

Situația este puțin diferită între asigurații de la „*Metropolitan Life Insurance Company*” din New-York (Compania Metropolitană de asigurări pe viață). Între acești asigurați, în majoritate populație urbană și industrială, mortalitatea generală pe anii 1911—1917 a fost 11.81 la 1000, cu tendința de scădere de 0.15 la 1000 locuitori pe an. Pe perioadă de prohibiție mortalitatea generală a fost 8.71 la 1000, tendința de scădere este numai 0.01 la 1000, adică 1 la 100.000 locuitori, ceea ce nu mai are nici o valoare semnificativă.

Evident datele aceste nu sunt suficiente pentru a trage concluzii nici pro, nici contra prohibiției. Mortalitatea generală în America a ajuns atât de redusă, încât o reducere accentuată, orice dispoziții s'ar lua, nu se mai poate produce, iar mici fluctuații de la un an la celălalt sunt posibile.

Ne clarifică puțin situația mortalitatea după sex și etate.

Pe perioada preprohibiționistă observăm o continuă scădere a mortalității atât la femei, cât și la bărbați. *Pe perioada de prohibiție mortalitatea la bărbați arată o tendință ușoară de creștere.* La femei tendința este aproape staționară. Analizând însă datele Companiei de asigurare pe viață, atât după sex cât și după culoare (albi, negri) vedem că pe perioada preprohibiționistă mortalitatea bărbaților negri este în creștere, a femeilor în scădere; după prohibiție creșterea mortalității bărbaților negri continuă în mers și mai accentuat, până când a femeilor negre prezintă numai o ușoară creștere. Tendința mortalității

albilor, atât a femeilor cât și a bărbaților înainte prohibiției este în scădere, după prohibiție mortalitatea bărbaților este în ușoară urcare, cea a femeilor în ușoară scădere. Văzute efectele prohibiției din acest punct de vedere, vedem, că sunt diferite la bărbați și femei la albi și la negri.

Examinând mortalitatea după vârstă, vedem o scădere pronunțată a mortalității sexului masculin la etatea de 0—4 ani, mai puțin pronunțată la etatea 5—9 ani și mai puțin la 10—14 ani. Pe anii 15—19 mortalitatea este staționară, care continuă până la 35 ani, după care observăm o creștere destul de pronunțată pe fiecare an ce merge. La femei mortalitatea are aceeași tendință cu deosebirea că urcarea după 35 ani este cu mult mai puțin pronunțată.

Același aspect are mortalitatea asiguraților dela Compania de asigurare, cu diferența, că mortalitatea femeilor rămâne staționară până la 44 ani și numai după această se prezintă o ușoară urcare.

Tot în favorul ameliorării sanitare rezultate din prohibiție se pot aduce cifrele referitor la admisiunile în spitale pe motiv de alcoolism. Așa în spitalul „Bellevue” din New-York s’au făcut următoarele admisiuni pentru alcoolism:

In 1910	11,307	In 1917	5,714
1911	8,776	1918	2,439
1912	8,161	1919	2,211
1913	8,167	1920	2,091
1914	9,998	1921	2,381
1915	6,317	1922	4,043
1916	7,261		

Aceste cifre sunt foarte favorabile prohibiției, cu toate că în ultimii ani prezintă o tendință de urcare.

Tot așa de favorabile sunt prohibiției admisiunile în azilele pentru alienați, cu diagnosticul de psihoză alcoolică.

Până când admisiunile la azilele pentru alienați din New-York în 1909—1915 făceau în termen mediu 13% a tuturor admisiunilor, în

1920 au fost	2.7%
1921 „ „	4.6%
1922 „ „	5.1%

Cifrele sunt mai mici, dar tendința de creștere este evidentă și aci.

Procentul admisiunilor pentru psihoze alcoolice în spitalul „Mc. Lean” din Statul Massachusetts în termen mediu este de 10.3% — pe anii umezi, și de 4.4% pe anii seci, din admisiunile totale. Și aici însă este o tendință de creștere.

Decesele prin alcoolism în orașul New-ork sunt următoarele:

1914	660	1919	780
1915	562	1920	98
1916	687	1921	119
1917	560	1922	272
1918	252	1923	346

Există o reducere, dar tendința de creștere amenință și aci.

Tot același aspect ni-l prezintă datele furnizate de diferitele societăți de asistență socială.

Proporția în care alcoolismul a jucat un rol important în antecedentele celor avizați la asistență socială variază pe cum urmează:

1915	17.4 ⁰ / ₀	a tuturor cazurilor
1916	14.9 ⁰ / ₀	" "
1917	13.9 ⁰ / ₀	" "
1918	10.9 ⁰ / ₀	" "
1919	7.5 ⁰ / ₀	" "
1920	3.5 ⁰ / ₀	" "
1921	2.5 ⁰ / ₀	" "
1922	4.1 ⁰ / ₀	" "

Decesele datorite cirhozei hepatice (aproape toate de origine alcoolică) din orașul New-York, variază cum urmează:

1910	1140	decese	1917	668	decese
1911	1188	"	1918	433	"
1912	926	"	1919	383	"
1913	883	"	1920	386	"
1914	784	"	1921	335	"
1915	721	"	1922	294	"
1916	644	"			

Deci o scădere în timpul prohibiției de 59⁰/₀.

Din datele aceste puțin și incomplete, cu toate că ele nu pun suficient în evidență toate efectele prohibiției, bune și rele așa cum sunt, totuși putem trage o concluzie și anume: *Prohibiția și dacă nu pretutindeni și din toate punctele de vedere, dar totuși în multe locuri și în multe privințe a dat rezultate bune.* Variațiunile efectelor prohibiției aproape dela stat la stat se datoresc în parte situațiilor speciale geografice, dar în cea mai mare parte diferențelor structurii sociale și rezistenței morale a populațiunii. Așa de exemplu rezultatele sunt mai slabe în statele de la graniță unde contrabanda este foarte activă și unde și alcoolul ca atare și profitul ușor ce se poate trage din comerțul clandestin cu alcoolul, tentează foarte multă lume. Rezultatele sunt slabe în statele mai populate cu negri a căror rezistență morală este considerabil de redusă.

În general s'au obținut rezultate slabe în regiunile și orașele în cari disciplina morală a populațiunii nu a fost suficient de rezistentă. Aceasta populațiune este constituită în bună parte din imigranți dar și din americani băștinași.

Prohibiția în general a dat rezultate bune, acolo unde traducerea ei în realitate nu s'a bazat numai pe forță polițenească, ci pe rezistența și disciplina morală a populațiunii.

Putem deci spune categoric, că *prohibiția nu se poate forța prin legi și regulamente și privită chestiunea din punctul aceasta de vedere, prohibiția americană este aproape de faliment.* E deci o greșală profundă ceea ce susține Hercoed dela „Biroul Internațional contra alcoolismului“ că „Pour supprimer l'alcoolisme, supprimons l'alcool.“

În combaterea alcoolismului ca și în combaterea tuturor plăgilor sociale putem obține rezultate bune, numai dacă modificăm, ameliorăm însuși substratul social asupra căruia acționează aceste plăgi, schimbăm mentalitatea, întărim rezistența morală a populației și așa ameliorăm structura socială morbidă. Toate acestea le putem ajunge numai prin o educație morală integrală îndelungată și sistematică. Depe azi pe mâine prin legi și regulamente aceste nu se pot modifica.

Luând în considerare cele de mai sus, ne putem ușor imagina, care ar fi rezultatul prohibiției la noi în România. *Avem aproape toate granițele deschise, avem un aparat administrativ și polițienesc care nici pe departe nu funcționează în mod ireproșabil. Avem o populație încă neînchegată și insuficient educată obișnuită de zeci de ani cu abuzuri, ilegalități și corupțiune, care trăind între astfel de împrejurări evident nu a avut încă posibilitatea de ași câștiga rezistența morală necesară, pe care s'ar putea baza o prohibiție. Cred că nu exagerez spunând, că o încercare de a forța prohibiția la noi în țară, ar avea drept urmare un dezastru moral. Mult timp trebuie încă pregătit terenul, când prohibiția treptat-treptat se va putea introduce fără mari zguduiri morale.*

M. Zolog.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

X Femenismul și familia.

Femenismul, mișcarea pentru egalarea femeilor cu bărbații, s'a început în Anglia și America în secolul XVII-lea și XVIII-lea, iar în Franța în secolul XVIII-lea. Rousseau n'a luptat numai pentru idei democratice ci și pentru ridicarea femeilor la nivelul egal cu bărbații. În același timp Comte susține inferioritatea politică a sexului feminin, iar Condorcet cere egalarea drepturilor ambelor sexe. Primul Stat care a acordat drept de vot femeilor a fost New-Jersey în anul 1776, pe hârtie, iar efectiv în 1807.

Cu data aceasta începe o luptă aprigă pentru obținerea diferitelor drepturi, luptă care n'a avut rezultat apreciabil. În deosebire în Anglia a întâmpinat feminismul greutăți serioase, dat fiind spiritul conservativ al rasei Anglo-Saxone. Este interesant de remarcat fanatismul — unic în felul lui în istoria politică a femeilor — cu care sufragetele din Anglia au înțeles să lupte pentru idealul lor. În 1910, 500 membre ale asociației „The National Women's Social and Political Union” au fost întemnițate ca elemente periculoase. S'au format diverse asociații pro și contra feminismului. Cea mai puternică asociație anti-femenistă în Anglia a fost fondată în 1910 din amalgamarea a două asociații anti-femeniste și poartă numele de „National League

for Opposing Women's Suffrage" având ca organ oficial „The Anti-Suffrage Review”. Președintele asociației a fost lordul Cromer, pe urmă lordul Curzon și alte personalități marcante ale vieții publice engleze. Motivele cu cari justificau contraacțiunea au fost: apărarea sanctuarului familiar de profanarea publicității și imposibilitatea de egalare în drepturi și îndatoriri a celor două sexe cu capacității fizice, emoționale și intelectuale cu totul diferite.

Cu toate stortările depuse, problema feminismului abia după războiu a început să progreseze mai rapid. Cauza este pe deoparte că mișcarea feministă a fost susținută în Parlamente numai de partidele labouriste și socialiste, cari s'au întărit considerabil după războiul mondial. De altă parte munca enormă depusă de femei pe toate terenele vieții publice, în locul bărbaților, mobilizați în timpul războiului, a avansat considerabil problema feminismului. Astăzi sufragiul este acordat în Statele Unite, Canada, Anglia (1918), Norvegia, Olanda, Rusia, New-Zeland, Australia, Africa de Est. Nu cunosc problema în toate țările, dar cred că în majoritatea țărilor femeile au deja drepturi politice.

În ce privește al doilea punct al feminismului: deschiderea tuturor profesiunilor pentru femei, este asemenea aproape rezolvită din punct de vedere legal. Între anii 1910—1928 aproape toate profesiunile și-au deschis porțile înaintea femeilor. Medicina, dreptul, educația, justiția, ingineria, etc. Complex exclude nu sunt decât din profesiunea preoțească, iar parțial din mai multe ca d. c. diplomația, (care este deschisă numai în America), navigația, serviciul aerian și serviciul militar, care nu primește femei în serviciu decât ca ajutoare.

Din punct de vedere practic însă intrarea femeilor în profesii întâmpină enorme greutăți. În Anglia de exemplu cu toate că, cariera medicinei este deschisă tuturor femeilor, doctorițele măritate nu pot fi funcționare în serviciul de sănătate publică. Acțiunea a început-o orașul St-Pancras, care în 1921 sub motivul infirmității sau gravidității și-a demis toate doctorițele măritate și cari se aflau în serviciul sanitar municipal. Exemplul a fost urmat cu o repezeală uimitoare, astfel că astăzi în serviciul sănătății publice se află femei numai sporadic.

Un studiu făcut de „Bioroul femeilor” din departamentul Muncii al Statelor Unite¹, arată rezultatul dezastruos al intrării femeilor în lupta pentru existență. Statisticile acestui biou arăta că din 1900 până în 1910 numărul femeilor intrate în diferite ocupațiuni s'a urcat dela 5,300.000, — la 8,300.000, iar din 1910 până în 1910 abia cu 500.000.

Care este cauza acestei scăderi? Sunt multe. Dar unul dintre cele mai puternice este: concurența produsă de munca feminină, care contribuie la agravarea șomajului între bărbați.

¹ Național Conf. of. Social Work 1923. Pg. 140 (Mary Anderson: Recent Investigations by government bureaux).

Ca principiu general, munca femeilor este mai slab retribuită, deci este de înțeles, că în cazul când calitatea și cantitatea muncii oferite este egală, iar prețurile diferite, exploataatorul va alege pe cea mai ieftină, deci pe cea feminină. Deaci situația absurdă în unele familii americane, unde femeia câștigă, iar bărbatul fiind șomer, face acasă gospodărie. De ce nu ia atunci bărbatul locul nevestii la fabrică? Fiindcă este oprit de „Uniune“ care impune solidaritate. În multe cazuri „Uniunea“ este silită să reducă minimul de plată, prevenind astfel șomajul de masse. Natural, cauza nu este numai concurența feminină. Fapt este însă că intrarea femeilor în diferite ocupațiuni și profesii a depreciat valoarea renumerativă a muncii bărbătești, majorând și numărul șomerilor.

Un alt neajuns produs de feminism este exploatarea neumană a femeilor intrate în muncă, prin dublarea îndatoririlor pe care le îndeplinește. Tot „Biuroul femeilor“² făcând cercetări în această direcție, a constatat că aproape jumătate din femeile angajate în industrie, sunt femei măritate, cu copii. Multe din ele lucrează noaptea. Investigațiile făcute la domiciliu, dovedesc că majoritatea acestor femei lucrează pe prețuri derizorii și nu câștigă suficient ca să-și poată angaja un ajutor pentru agendele gospodăriei, ci întorcându-se acasă dela munca intensivă și istovitoare de 8 ore, trebuie să-și facă și menajul casei.

Ne întrebăm, cine face îngrijirea și educația copiilor, rămași de capul lor fără îngrijire, control și mângâiere?

Este o imposibilitate ca femeia să poată îndeplini două sarcini atât de grele deodată. Din punct de vedere uman este o barbarie tolerarea unei astfel de situații, iar din punct de vedere eugenic este o crimă săvârșită față de națiune. Vitalitatea generației de mâine, sursa cea mai prețioasă a națiunii este femeia-mamă! Risipirea înconștientă a acestui material indispensabil, va duce fatal la degenerarea rasei. Ce copii poate naște o femeie stinsă de muncă sistematică în aer nesănătos, a cărei nervi sunt măcinați în lupta pentru existență. Și cum își poate îngriji această mamă istovită copilul, de unde va lua idealismul atât de necesar pentru educația copiilor ei?

Jeane Adams³ citează un caz emoționant, unde femeia mamă ajunge în conflict cu femeia muncitoare. Această mamă angajată a unei fabrici de pufuri, într-o dimineață după ce din noapte a spălat hainele ca să poată pleca la timp la lucru — luându-și copilașul de 4 anișori de mână, s'a urcat în pod să înșire hainele la uscat. Mititelul încă adormit, somnoros și adunat de frigul pronunțat al dimineții nu vede ușa podului rămasă deschisă și cade pe scări în jos. Mama, fără să-și întreprună munca îi strigă încurajându-l: haide îngrășule, urcăte iar încetșor! Atât era de preocupată această nenorocită mamă de

² Share of Wage Women in Familiv Support. 1923 Earning.

³ Twenty years at Hull House Chicago.

gândul să termine repede lucrul și să nu întârzie cumva dela fabrică, încât nici nu i-a trecut prin minte posibilitatea că copilul ei s'ar fi putut lovi în cădere. După terminarea lucrului dându-se jos, l-a găsit mort pe mititelul; căzuse pe ceafă, fracturându-și gâtul. Cine va avea sufletul să condamne această mamă nenorocită, care deșteptându-se își strânge isterică copilul la sân, urlând eșită din minți, că de tot ce are, numai să i se redea copilășul. Instinctul ei de mamă reînviat prin marea lovitură ce primise, i-a arătat adevărata ei datorie. N'a stat un moment la indoială ca să înțeleagă nedreptatea făcută copilășului ei, și roasă de remușcări a vrut să-și plătească tributul măcar copilului mort, ținându-l două zile și două nopți tot în brațe, până i-a fost smuls cu forța, ca să poată fi îngropat. Cine poartă răspunderea acestei tragedii? Desigur faptul, că mama era în imposibilitate de a răspunde la două îndatoriri: cea de mamă și cea de muncitoare a unei fabrici. Dânsa a îndeplinit-o pe ultima, dar pusă la alternativă a înțeles că prima era mult mai importantă.

Rezultatele feminismului trebuie examinate din toate punctele de vedere:

1. Din punct de vedere *individual*: feminismul a adus avantajul sufragiului universal și deschiderea tuturor posibilităților de validitate, femeilor.

2. Din punct de vedere al *familiei*, feminismul este un element distructiv. Scoaterea mamei din sfera ei de *activitate* indicată de natură, tinde la dezorganizarea vieții familiare. Timbul menit educației copiilor, mama îl parece afară de cămin, lăsând educația copiilor în grija străinilor, ori a sortii. Se știe că prin naștere copilul primește o serie de însușiri ereditare a căror dezvoltare în bine sau rău depinde numai de educație. Datoria mamei este să observe aceste însușiri, să urmărească tendințele lor și să le influențeze spre bine. De mortalitatea copiilor tot mama este răspunzătoare. Natural că copii îngrijiți de străine nu vor fi atât de bine și conștiincios îngrijiți, ca de propria lor mamă. În deosebi în primii ani după naștere, perioadă care este decisivă în ce privește capacitatea de rezistență a copiilor.

Un alt factor important care pare a avea de a face cu „emanciparea femeilor” este numărul redus al căsătoriilor. De ce nu se căsătoresc bărbații?

Incontestabil că femeia-bărbat numai este atât de atrăgătoare ca femeia în feminitatea ei delicată, adevărată. Bărbatul dorește să aibă în familia lui un sanctuar ferit de brutalitatea luptei pentru existență, un refugiu, un izvor de refacere morală și ideală. Or, femeia care însăși participă la această luptă, fără să vrea duce timbrul acestei lupte și în cămin, periclitanđ astfel credința într-o viață familiară liniștită și ideală.

3. Din punct de vedere al *societății* feminismul deosemena se prezintă ca o problemă importantă. Participarea fe-

meilor la toate treburile publice nu se știe dacă va influența spre bine sau spre rău. Probabil că, prin bunul lor simț practic vor fi utile societății. Prin dezorganizarea vieții familiare însă vor contribui la demoralizarea societății. Baza societății nu este individul, ci familia. Toate desavantajele cari privesc familia, ating și organizația societății. Copii crescuți fără educație, membrii ai familiei de astăzi, vor fi membrii societății de mâine.

4. Mai dezastruos se prezintă însă problema sub aspect *național*. Femenismul afectează națiunea din două puncte de vedere: *a)* în ce privește reducerea natalității și *b)* în ce privește calitatea și vitalitatea generațiilor viitoare. Reducerea natalității este fapt constat în coloniile industriale și de muncitori urbani unde femeile poartă sarcina luptei pentru existență umăr la umăr cu bărbații. Pe de altă parte în colonii miniere și agricole unde femeia nu este tentată la muncă remunerativă, natalitatea este relativ ridicată, în ciuda faptului că primul grup este retribuit mult mai bine ca ultimul. Tot astfel s'a putut observa și la clasele superioare, în Anglia de exemplu, că familiile unde mama are prea multe preocupări în afară de familie, numărul copiilor stabilit ca medie la șapte în 1840, se reduce la șase în 1860 și la 3 în 1890.⁴ Acest fenomen este observat și de H. H. Laughlin⁵ în Statele Unite, unde 50% din populație este agricolă, deci din oameni cari păstrează matrimoniu familial.

A doua problemă eugenică este vitalitatea copiilor născuți de femei istovite de muncă în afară de cămin. Acești copii, produsul unor ființe prea puțin viguroase, sunt în general anemici, fără rezistență fizică, luând toate boalele infecțioase ale cartierului și obținând prea puțină îngrijire. Natural că copii acestei generații vor fi la rândul lor la fel. Deci treptat aceste generații o să ducă națiunea la o completă degenerare.

Este o datorie vitală a Statului și societății să studieze problemele cari duc la această degenerare. Nu există o necesitate pentru intrarea femeilor în diferite profesii și ocupațiuni în afară de cămin.

Studierea posibilităților de întrebuintare a bărbaților, plătindu-li-se lefuri suficiente pentru întreținerea normală a familiilor și prevenirea femeilor de a intra direct în lupta pentru existență, este problema arzătoare de azi a tuturor națiunilor, spune Dr. Whetman. Și are dreptate.

Veturia Mannilă.

⁴ W. C. D. Whetman: The Family and the Nation.

⁵ E. H. Laughlin: Eugenics in America.